

VIIIA303 SZABÁLYOZÁSTECHNIKA

VIZSGAFELADATOK

Név:

Neptun kód:

Hallgató aláírása:

Feladat	Pont
1. Feladat (max. 25p)	
2. Feladat (max. 25p)	
Feladatok összesen	
Teszt pontszáma	
(5 KisZH átlaga)*2 (max. 10p)	
Összpontszám	
Osztályzat	

Összpontszám	Osztályzat
0-39 vagy Teszt<25 pont	1
40-59	2
60-74	3
75-84	4
85-100	5

FIGYELEM: Az összetűzött lapokat megbontani tilos! A feladatok megoldására 90 perc áll rendelkezésre. A feladatokat azok sorrendjében kell megválaszolni. A 2. feladat megoldását új oldalon kezdje! Lefényképezni tilos!

1. FELADAT

A másodfokú oszcillátor átviteli függvénye $W(s) = \frac{1}{s^2 + 1}$. Állapotviszacsatolást és terhelésbecslőt is tartalmazó állapotmegfigyelő tervezése a cél az alábbi lépésekben.

1. Adja meg a rendszer állapotegyenletét az $x = [y \quad \dot{y}]^T$ állapotválasztás mellett.
2. Tervezen állapot-viszacsatolást, hogy a zárt rendszer viselkedését leíró domináns póluspár ω_0, ξ paraméterei legyenek rendre 1,5 és $\sqrt{2}/2$. Határozza meg a zárt rendszer pólusait és számítsa ki az állapot-viszacsatolás K erősítésvektorát.
3. Tervezen alapjel miatti korrekciót. Adja meg a korrekció N_x és N_u mátrixait.
4. Tervezen terhelésbecslőt is tartalmazó megfigyelőt. A megfigyelő s_{∞} pólusait válassza valósaknak $5\omega_0$ abszolút értékkel. Adja meg a terhelésbecslő számításához használt bővített állapotegyenletet és a terhelésbecslő F, G és H mátrixait.
5. Rajzolja fel a zárt rendszer hatásvázlatát az állapot-viszacsatolással, az alapjel miatti korrekcióval és a terhelésbecslőt is tartalmazó megfigyelővel.

2. FELADAT

Tekintse továbbra is az előző feladatban szereplő oszcillátort. A bemenetre ható zavarást most csak annyiban vesszük figyelembe a diszkrét idejű kétszabadságfokú szabályozó tervezésekor, hogy a szabályozóba egy integrátort helyezünk.

1. Legyen a mintavételi periódusidő $T_s = 0,2$. Adja meg a rendszer diszkrétidejű átviteli függvényét zérusrendű tartószerv alkalmazása mellett.
2. Végezze el a $B(z)$ polinom felbontását kiejthető és nem kiejthető zérusokat tartalmazó $B^+(z)$ és $B^-(z)$ polinomokra. Adja meg a szabályozó polinomjainak fokszámát, minimális értékekre törekedve.
3. A zárt kör működését folytonos időben specifikáljuk a domináns póluspár ω_0, ξ paraméterei legyenek rendre 1,5 és $\sqrt{2}/2$. A megfigyelő polinom pólusai legyenek $s_{\infty} = -4,5$. Adja meg a folytonos és diszkrét idejű pólusokat, valamint az $A_m(z)$ és $A_o(z)$ polinomok együtthatóit.
4. Számítsa ki a B'_m értékét és a szabályozó $T(z)$ értékét.
5. Adja meg az $S(z)$ és $R(z)$ polinomok meghatározására szolgáló diophantoszi egyenletet és megoldását, a kapott polinomok együtthatóit.
6. Írja fel a kétszabadságfokú szabályozó működését definiáló differenciaegyenletet.

Előírások (mindkét feladat esetén): A megoldás minden lépésénél meg kell adni a felhasznált MATLAB ill. Control System Toolbox utasításokat szintaktikailag helyes alakban, azok bemeneti és kimeneti paramétereit és a numerikus értékeiket. A változók jelölésének összhangban kell lenni a kérdésekben szereplő jelölésekkel. A kapott görbéket a megoldásban vázlatosan ábrázolni kell. A válaszoknak a kérdések sorrendjében kell következniük, és az utasításokból a teljes számítási menetnek rekonstruálhatónak kell lennie.